

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Náklady na zdravotní péči v Česku z geodemografického pohledu

Autor práce: Bc. Markéta Průšová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Diplomantka si stanovila tři jasně definované hypotézy. Svým rozsahem se jedná o velmi obsáhlé výzkumné otázky, nicméně tyto si diplomantka vhodně zúžila tak, aby byly zpracovatelné na úrovni diplomové práce. Hypotézy jsou podloženy několika českými i zahraničními studii a propojují geografické aspekty s aspekty demografickými a zdravotnickými.

Cíle práce je jasně definovaný – je jím zkoumání závislosti mezi prostorovými a demografickými, respektive socioekonomickými faktory nákladovosti zdravotní péče v ČR. Dále si diplomantka předsevzala studovat rizikové faktory vzniku jednotlivých novotvarů. Bohužel, tyto jsou v práci často nepřesně označovány jako „příčiny onemocnění“, a to např. i ve formulaci třetí vstupní hypotézy.

Co se týče stanovených hypotéz, pak hypotézu č. 2 považuji za nadbytečnou, neboť tato souvislost již empiricky dokázána byla; vždyť je na jejím základě postaven princip přerozdělování mezi zdravotními pojišťovnami! Nicméně domnívám se, že tuto hypotézu můžeme akceptovat v rámci studentské kvalifikační práce daného stupně, kdy má diplomant především prokázat schopnost aplikace metod a znalostí nabytých studiem.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

V kapitole „Diskuze s literaturou“ uvádí autorka některé ze zdrojů, které použila pro sepsání své práce. Co se týče financování zdravotnictví v ČR, vychází především z výstupů tzv. Kulatého stolu, tj. platformy, která v rámci Ministerstva zdravotnictví fungovala v letech 2007-2009. Je na zvážení, zda nejsou k dispozici i novější publikace, obzvláště přihlédneme-li k faktu, že na tomto poli se od zmíněného data udály podstatné změny. V tomto smyslu se domnívám, že jsou zmiňované zdroje poněkud obsoletní.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Autorka si pro svou práci definovala metodu zjištění celkových nákladů. Bohužel blíže nevysvětluje, proč za „celkové náklady“ považuje průměrné roční náklady za zkoumané období, tj. 2013 až 2015. Datové zdroje použité k vypracování práce byly, dle mého názoru, zvoleny vhodně. Autorku bych na tomto místě ráda pochválila za zpracování velkého objemu dat z více zdrojů.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Hned v Úvodu (str. 12) autorka předesílá, že „finance poskytnuté do zdravotnického systému nezávisle na poskytovateli nebo příjemci budou dále označovány za náklady na zdravotní péči“. Této větě je velice složité porozumět: jak si diplomantka představuje onu nezávislost? A opravdu zde diplomantka zkoumá finance alokované na zdravotnictví jako celek anebo konkrétní náklady hrazených zdravotních služeb vykázaných poskytovateli zdravotní péče?

Ze zdrojů financování zdravotní péče autorce vypadl soukromý sektor, který vůbec nezmiňuje (a který přitom představuje cca 15% příjmů financování systému zdravotnictví v ČR).

Tolik k autorčině Úvodu, nyní konkrétně k praktické části, tj. k regionální diferenciaci nemocnosti a nákladů na léčbu vybrané diagnózy. Největší pochyby mám o autorkou používané veličině „průměrné náklady vztažené na jednoho pacienta s danou diagnózou“, neboť mi není jasná její interpretace vzhledem ke zkoumaným hypotézám. Diferenciace tohoto parametru totiž dle mého názoru poukazuje spíše na zvláštnosti v nastavení financování akutní lůžkové péče v ČR než na geodemografické determinanty nákladovosti zdravotní péče.

V tomto smyslu bych tedy ráda požádala o osvětlení důsledků závěrů prezentovaných na obrázcích 3 a 4.

Na str. 45 autorka porovnává diferenciaci prevalence (obr. 6) s náklady na léčbu jednoho pacienta (obr. 7). Opět bych požádala o osvětlení souvislosti těchto ukazatelů ve světle stanovených hypotéz.

Konečně na str. 52 diplomantka uvádí, že i „přes výrazně nižší prevalenci novotvaru plic u žen než u mužů, dosahují náklady na léčbu jednoho pacienta s novotvarem plic mírně větší částky u žen, než v případě mužů“. Zde mi uniká opodstatněnost předpokládání takovéto kauzality.

Na obrázcích 11 a 12 je vyobrazena relativní prostorová diferenciaci nákladů na léčbu jednoho pacienta s novotvarem plic. Mohla by se diplomantka pokusit interpretovat příčiny této diferenciaci a uvést je do souvislosti?

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

V Závěru autorka píše, že „ačkoliv byla nalezena statisticky významná závislost mezi mírou prevalence a náklady na zdravotní péči u některých onemocnění (...), nelze předpoklad o souvislosti nákladů na zdravotní péči s nemocností rigorózně označit za platný“. Tento závěr je pozoruhodný, obzvláště přihlídneme-li k faktu, že prevalenci zjišťovala diplomantka mj. i z dat VZP ČR, čili usuzovala na ni z údajů o úhradách za vykázanou péči. Ráda bych tedy v této souvislosti požádala o bližší osvětlení tohoto paradoxu.

Stran závěrů zkoumaných hypotéz nemám připomínek, diplomantka na stanovené výzkumné otázky zodpověděla.

2. Formální náležitosti práce (*zatrhněte Vaši volbu*)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

K úpravě předkládané práce nemám větších námitek.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Porozumění logické konstrukci diplomové práce považuji za poněkud nesnadné. Dílem je tomu kvůli stylistickým chybám a nepřesnostem jako je především nesprávná interpunkce, ale daleko závažnější jsou zavádějící tvrzení stran nákladovosti zdravotní péče, meritu diplomantčiny práce.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

1. Na str. 45 autorka porovnává diferenciaci prevalence (obr. 6) s náklady na léčbu jednoho pacienta (obr. 7). Ráda bych požádala o osvětlení souvislosti těchto ukazatelů ve světle stanovených hypotéz.
2. Na obrázcích 11 a 12 je vyobrazena relativní prostorová diferenciacie nákladů na léčbu jednoho pacienta s novotvarem plic. Mohla by se diplomantka pokusit interpretovat příčiny této diferenciacie a uvést je do souvislosti?
3. V Závěru autorka píše, že „ačkoliv byla nalezena statisticky významná závislost mezi mírou prevalence a náklady na zdravotní péči u některých onemocnění (...), nelze předpoklad o souvislosti nákladů na zdravotní péči s nemocností rigorózně označit za platný“. Jak si tento paradox vysvětlit?

Datum: 5. září 2017

Autor posudku: Ing. Silvie Jeřábková, MSc.

Podpis:

